

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Henricus regnum praeclare ac feliciter auspicatur, sed infami postea
amori succumbens se ac regnum perdit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

eis, ejus non minus fuerat miser eventus, quam infaustum initium. Gloriæ sibi ducebat, tam benignam, amabilem, liberalissimeque à natura dotatam Principem feminam circum se habere: vehementerque animum ipsius permovebant regiae, quæ in Catharina elucebant, virtutes. Itaque quum nihil antiquius haberet, quam eam in Angliam retinere, perijt à Ferdinando, ut Henrico filio suo, Arturi principis fratri, duodecimum ætatis annum tum agenti, Catharina responderetur. Nec abnuvit Ferdinandus, hac lege tamen si à summo Pontifice legitima dispensatio impetrari posset. Causa primum in Angliâ examinata fuit, sed non decisa. magis enim magisque evincitata, summam tandem calamitatem in florentissimum hoc regnum invexit. Adhibita sunt ad decisionem negotii doctissima quaque ingenia: sed rem, quæ explicanda ipsis erat, magis implicuerunt. Inquirentes enim, an contrahi salvâ honestate tale matrimonium posset, quum omnem lapidem moverent, inventus est tandem, ad quem offenderent. Nihilominus ad extremum (non tamen extremum hoc fuit, extremæ calliditatis hominum nequissimorum commentum, qui postmodum eadem vulnera, sane oruenta, refricuerunt) responsum est uno ore à doctis, idque ex auctoritate Legum Imperialium, & Canonum Ecclesiasticorum, novam istam affinitatem honori defuncti fraudi esse non posse. Reges tamen Ferdinandus & Henricus, ut major esset tutorque rei auctoritas antequam quidquam statuerent ulterius, rem retulerunt ad Pontificem, tamquam supremum judicem, tum jure, tum ipsorum consensu, Alexandrum VI. tum Romanæ Sedi præsentem: qui non ita multo post moriens, Pio III. successoris suo hoc oneris reliquit. Sed & ipse Pius prius vitam hoc negotio defunctus est. Ita magna istis Pontificibus, inito primum Pontificatu, negotiorum mōles incumbere Re diu protracta, tandem Julius II. majore cura post illos in causâ hujus cognitionem incumbens, quum hominum totius orbis doctissimorum, qui fere, tamquam ad universale orbis theatrum, Romam confluerent, sententias collegisset, pronuntiavit, ob Regum publicum bonum, ob pacis inter duo orbis Catholici tam præclara Regna confirmationem, denique ob federis inter hosce populos constitutionem, juris humani, quod solum obstabat, vinculum, in hac quidem causâ locum non habere, eoque dictos Principes eo solutos fore, At-

que ita nuptias illas contrahendi veniam potestatemque fecit.

Initis sponsalibus, non aliud quam nuptiarum tempus atque festivitas expectabatur. Sed ut perituo versatur instabilis rerum humanarum rota, deprimens quæ fuerant sublimia, eandemque hora uni natalem, alteri fatalem faciens; dum præparatur pompa nuptialis, evenit, ut cogitandum esset de pompis funebribus. Elisabetta enim, Infantis Catharinæ mater, in Hispania, Anno vi. Kal. Dec. itemque post Henricus VII. in Angliâ Anno 1509. diem suum obierunt: cumque his etiam Angliæ felicitas finem habuit, extrema impietate postea contaminatæ, quæ ex istis cineribus subito emicuit.

Actamen in Henrico Octavo, ad quem, post obitum patris, devoluta est corona, renasci videbatur Anglici Regni magnitudo. Erat enim eximia corporis forma, benigna indole, & Majestate regia præditus: elucebatque in tot dotibus, quibus erat à natura affarim ornatus, nescio quid magnum, quod eum & gratiosum & formidabilem omnibus reddebat: judicio vero atque ingenio ætatem adhuc teneram longè superabat. Is igitur sui juris factus, & in ea auctoritate constitutus cui nihil non videtur licere, quum etiam nequissimis consiliis nomen regium obtendatur, non nupturam sibi Infantem Catharinam, seque huic affinitati renunciaturam professus est. Ad quod eum incitabant adulatores nonnulli, quorum vox multorum malorum plerumque est causa. Ut enim non statim noceat, semina tamen quædam relinquit in animo, quæ suo tempore germinantia, pestilentes fructus producant. Non tamen effecit horum impulsio ad malum, quin Rex ad bonum prior, consideratis omnibus argumentis matrimonium illud oppugnantium, & ex altera parte trutinatis rationibus idem suadentium, interveniente dispensatione Pontificis, quæ publice recitabatur; præsentibus, negotiumque urgentibus omnibus Regni Optimatibus, nulloque eorum, pene quos esset aliqua auctoritas, vel tantillum scrupulum opponente, toto etiam Senatu regni atque universo populo, publico consensu rem approbante; contrahere sibi & matrimonio copulare statuerit Infantem Catharinam: cujus quo die debebat initium sumere felicitas, is ei aditus fuit ad vitam longe miserrimam, & finis prosperitatis, quæ extincta fuit intra quamvis legitimos illos complexus, ubi accrescere atque augeri potius judicio om-

nium debuisset. Atque in eo lecto, in quo omne Angliæ bonum concipi oportuerat, ruina atque exitium totius regni natum fuit.

Rex igitur, decimo octavo ætatis anno, tertio Nonas Iunii Anno 1510. Catharinam uxorem palam duxit: ac die Ioannis Baptistæ proxime subsequuto, non minus uxori, quam sibi, regium diadema, cum ingenti omnium læritia, quam excitati per totam Angliam ignes passim testabantur, imponendum curavit. At ignibus istis alterius generis flammæ postea supervenerunt, quæ initium hoc felix atque fortunatum, in tristem ac crudelem eventum commutarunt. Ad hanc felicitatis speciem accessit cælitus demissum bonum, quod & ipsum tamen non nisi effigiem atque umbram quandam prosperitatis habuit. Nam quum Catharina filios tres, & duas filias enixa esset: maximus natu filius (cui etiam Henrico nomen fuit) nono post natiuitatem mense, è vita sublatus est. Nec reliqui meliorem constellationem five fortunam sortiti sunt, qui non diu, postquam nati sunt, vixerunt. *Magnis casibus obnoxia sunt Principum palatia, & quanto maior eorum est magnificentia, tanto horribilior est casus ac ruina.* Sola restabat, tantæ iacturæ solatium, Princeps Maria, anno septimo Henrici VIII. apud Grenuicum Anno 1515. duodecimo Calendas Martias in lucem edita.

Tantum curæ atque studii adhibitum fuerat ad formandam Henrici Principis iuventutem (ut naturalem indolis eius bonitatē taceam) nihil ut de ipso quam præclara ac laudabilia quæq; sperandū videretur, nec nisi quod benignissimis regibus virtus vel iuberet, vel permitteret, ipse de se promittebat. At nomen illud regis auctoritatis, & potestas illa absoluta, quæ pro arbitrio omnia imperabat, ita insuetum animum vicerunt, ut fervore quodam ætatis abreptus, mitissimam illam indolem cum naturâ omnium vitiosissimâ & perversissimâ commutarit. Solet is esse eventus nimis felicitatis, rei admodum turbulentæ, ut volutans sese, in finitisque modis agitans, evertat ipsa quidquid contulit commodi, & in medio bonorum quæ possidet, excitet mille mala. Itaque ocio nimio mores ejus corrumpente, virtutesque in vitia transformante, per omne genus fedissimæ & maxime pudendæ nequitie volutabatur: eoque flagitia ejus progrediebantur ut vix etiam maxime creduli rebus quamvis verissimis fidem sint habituri. Prima hujus metamorphoseos

præludia castissimæ quæque matronæ experiebantur: quumque animam suam turpitudine quotidie repletet, concupiscentiam tamen tot adulteriis, immo tot nefandis incestibus explere non poterat. Itaque si qua erat forma spectabilis, quamvis cum summa castitate atque constantiâ conjuncta, huic vim inferebat: prorsus quasi ad omnem honestatem hujus mundi oculos occlusisset, & gloriæ cælestis memoriam simul & curam omnem deposuisset. Er, ut hujusmodi animi pestis perpetuo longius proserpit, paullatim ille eo usque progressus est, ut omnis spes, fore ut umquam ad bonam ille frugem redeat, brevi decollaret.

Contra Regina, omni virtute, prudentiâ, & Religionis studio, ornatisima, ab ejusmodi vita, quam mortem rectius dixeris, quam alienissima erat, solis dedita cælestibus curis, mundi, cujus amor omnes rapit, contemtrix. Terrestrium palatiorum magnificentiam atque pompas ita averfabatur, ut contemptui esset iis qui vitam cælestem neglectui habent. Sæpenumero sacrarum virginum collegio ultro inclusa, tanto cum zelo & consolatione inter ipsas versata est, ut extremum vale videretur dixisse vanitatibus mundi: cui quidem mortua esse voluisset, aut certe mundum sibi mortuum fuisse optasset, ut ne in ipso moreretur. Media nocte surgebat, ut nocturnis Religiosorum precibus interesset. Mane horâ quintâ orabat se, ornatu non regio, sed quam poterat simplicissimo, distitans, animam, quum melior nostris portio sit, majore quoque studio exornandam esse, quam corpus, magisque annitendum, ut hæc Deo grata atque accepta efficiatur. Sub regio vestitu, D. Francisci habitu, ad cujus tertium ordinem (nam in hunc etiam nuptæ cooprantur) se adscriperat, utebatur. Omnibus sextis feriis & sabbathis jejunabat: omnibus B. Mariæ vigiliis solo pane & aqua vivebat: quarta & sexta feriis peccata sacerdoti confitebatur: Dominicis etiam sumebat Eucharistiam. Officium B. Virginis quotidie recitabat, sex horis continuis mane in templo sacris officiis vacabat hinc Sanctorum vitas, ancillis etiam adstantibus, ad duas fere horas legebat: inde templum repetens, ibi fere manebat, donec tenebræ discedere eam cogèrent. Tantis igitur gratis collustrata, adeo agebat puram vitam atque angelicam, ut, tanquam cælestem vitam in terra meditans, immo exercens, omnibus exemplo esset. Hoc unum quod commendaret eam superis

peris, restabat, ut vehementi aliquo tribulationis igne probaretur. is enim instar Lydii lapidis est illis, qui divino amore tacti, servitio Dei totos sese devoverunt.

Rex tam ardens Religionis studium, & tam indefessam sanctissimorum exercitiorum continuationem probabat quidem admirabaturque; sed ipse interim voluptatibus suis atque luxui indulgebatur. Nec sine fructu: nam ex Elifabeta Blunta al. Blontia genuit filium Henricum Fitzrei Comitum Noringhamiæ, quem Somersfetti al. Richmondæ Ducem creavit. [a] Mariam verò filiam, regio splendore educatam, & in disciplinam nobilissimæ sanctissimæque feminæ Margariæ Sarisberiensis Eduardi regis quarti ex fratre neptis, Reginaldi Poli matri, traditam, jam grandiusculam, declaravit Britannorum, quos olim VVallos vocabant, Principem (qui populus & insulam primum occupavit, & ei nomen Britanniæ quo hodieq; utitur, imposuit. Nā Anglosaxonēs, in auxilium Britannorum adversus VVallos, hoc est, exteros, evocari, quum his devictis, animadvertent, nullo negotio se posse, pulsatis in quorum auxilium venerant, rerum dominos se ipsos constituere, arma in socios suos converterent, subjugatosque, ut à veris Anglis distinguerentur, VVallos vocarunt.) In hanc ergo Provinciam, quæ ad occidentalem Insulæ oram, sub quatuor Episcoporum diocæsis, longè lateque distenditur, Maria ablegatur. Nam quod apud Germanos est Rex Romanorum & Delphinus apud Gallos, hoc idem est apud Anglos VVallia Princeps. Mariæ nuptias multi Principes magnis studiis ambiebant: inter quos erant, & Scotiæ Rex, Carolus V. Imperator, & Franciscus I. Galliarum Rex, qui eam alteri ex filiis suis in uxorem petebat: habebat enim duos, Delphinum, & Aurelianensem Ducem. Quorum quum nimis tenera judicaretur ætas, Rex Franciscus seipsam obtulit Mariæ maritum. Neo Henricus abnuisit, si tamen Carolus Clementem Papam, quem eo tempore militum ipsius insolentia captivum tenebat, non dimitteret: nam bellum illi indicere cogitabat. Tandem Gallia abstulit præclarum hoc cimelium, in quod tot principes oculos animumque coniecerant, non forma ejus illecti tantum, sed capti desiderio amplissimi hujus Regni, cujus ad illam hæreditas pertinebat. Desponsa est ergo filio primogenito Regis Galliarum, peractisq; apud Grenuicū ceremoniis, justus est Eliensis Episcopus in Gallias trajicere, & de tam optata affinitate Regi congratulari.

Hinc facile apparet, quam constans apud omnes Principes Christianos fides ac sententia fuerit, de Catharinæ legitimis cum Henrico nuptiis; quum earum nuptiarum prolem, quæ non alia conditione, quam si legitima sit, regnandi jus in Angliâ cōsequi potest, tãto studio in conjugē experierint.

V. Henricus interea, suis moribus utens, nō minus perditæ, quā Catharina sancte vivebat. Eo tempore Thomas Volsæus cepit se in Regis gratiâ insinuare. cōformās actiones suas Regis actionibus, & à flagitiis ipsius minime alienus. Est hic modus Principibus placendi expeditissimus, favere illorū consiliis, & ad exsequutionē cupiditatū ipsorum maxime lubricarum, strenuam audacemq; operā navare. Sic olim Mithridatis aulici, ad imitationē domini sui, caput in alterum humerum deflexum gestabant: quod idem hujus quoq; Regis aulici factitabant. Volsæus igitur, vaser & carus homo, animum induxit, omnia assentari, nihilq; vel hiscere, nisi ad nutum sui Principis. *Humili loco natus, ad magna non pervenit nisi per animi abjectionem;* quippe quem captivū & maxime infamibus Principis sui libidinibus obnoxium fecerat. Quum primū in aulam irrepisset; Regis Sacellanus fuit: nec multo post, Richardus Vintoniensis Episcopi opera, regis elemosynis præfectus. Sed quod ad magnitudinē ejus magis adhuc aditum patefecit, hoc fuit, quod Tornaco apud Morinos in potestatem Henrici redacto, Tornacensis Episcopatus veltigalia ex Regis donatione cepit. Et hoc quidē initium illi fuit firmandæ nascens suæ fortunæ, quæ deinde solidū robur acquisivit, hac ratione. Post fructū Episcopatum reditum, etiam ipsi Episcopatus ad manus ipsius devoluti sunt, nimirum Lincolnensis, Dunelmensis, & Vintoniensis; tum autem Archiepiscopatus Eboracensis: atq; ita duobus maxime opimis Angliæ beneficiis fruebatur, Vintoniensi & Eboracensi: ut omnium locupletissimas Abbatis, in quas ubiq; terrarum involabat. Qui enim cupiditatū suarum servitio sese semel obtrinxit, numquam postea se extricare potest: *nec ulla est tam magna liberalitas, quæ hominū concupiscentias exsatiare queat: cresunt enim dum implentur.* Tantus erat blandientis fortunæ erga Volsæum favor, ut intra paucorū annorum spacium fieret & Cancellarius totius regni, & Cardinalis, & ad universum Angliæ regnum de latere Legatus. Eratq; exterorum Regum is erga hominē amor, ut Volsæum pensionibus suis ditare, donisq; & muneribus amicitia ipsius exābire, pro accepto beneficio interpretaretur.

[a] Henninges Geneal. parte 4.

Ipsē